

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē bālakāṇḍē
॥ aṣṭacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

rājñā satkṛtasyaikaikātrau viśālāyāṃ kṛtavāsasya
munisahitasya śrīrāmasya mithilāyāmupasthānaṃ
tatratyaśūnyāśramaviṣayē śrīrāmasya jijñāsāmadhigamya
viśvāmitrēṇa gautamapatnyā ahalyāyāḥ
śāpaprāptērvṛttāntasya varṇanam

prṣṭvā tu kuśalaṃ tatra
parasparasamāgamē |
kathāntē sumatirvākyam
vyājahāra mahāmuniṃ ॥ 1.48.1 ॥

imau kumārau bhadraṃ tē
dēvatulyaparākramau |
gajasimhagatī vīrau
śārdūlavṛṣabhōpamau ॥ 1.48.2 ॥

padmapatraviśālākṣau
khaḍgatūṇadhanurdharau |
aśvināviva rūpēṇa
samupasthitayauvanau ॥ 1.48.3 ॥

yadṛcchayaiva gāṃ prāptau
 dēvalōkādivāmarau |
 katham padbhyāmiha prāptau
 kimartham kasya vā munē || 1.48.4 ||

bhūṣayantāvimaṃ dēśam
 candrasūryāvivāmbaram |
 parasparēṇa sadṛśau
 pramāṇēṅgitacēṣṭitaiḥ || 1.48.5 ||

kimartham ca naraśrēṣṭhau
 samprāptau durgamē pathi |
 varāyudhadharau vīrau
 śrōtumiicchāmi tattvataḥ || 1.48.6 ||

tasya tad vacanam śrutvā
 yathāvr̥ttam nyavēdayat |
 siddhāśramanivāsam ca
 rākṣasānām vadham yathā |
 viśvāmitravacaḥ śrutvā
 rājā paramavismitaḥ || 1.48.7 ||

atithī paramam prāptau
 putrau daśarathasya tau |
 pūjayāmāsa vidhivat
 satkārārḥau mahābalau || 1.48.8 ||

tataḥ paramasatkāram
 sumatēḥ prāpya rāghavau |

uṣya tatra niśāmēkām

jagmaturmithilām tataḥ || 1.48.9 ||

tām dṛṣṭvā munayaḥ sarvē

janakasya purīm śubhām |

sādhu sādhviti śamsantō

mithilām samapūjayan || 1.48.10 ||

mithilōpavanē tatra

āśramam dṛśya rāghavaḥ |

purāṇam nirjanam ramyam

papraccha munipuṅgavam || 1.48.11 ||

idamāśramasaṅkāśam

kiṃ nvidam munivarjitam |

śrōtumicchāmi bhagavan

kasyāyam pūrva āśramam || 1.48.12 ||

tacchrutvā rāghavēṇōktaṃ

vākyam vākyaviśāradaḥ |

pratyuvāca mahātējā

viśvāmitrō mahāmuniḥ || 1.48.13 ||

hanta tē kathayiṣyāmi

śṛṇu tattvēna rāghava |

yasyaitadāśramapadam

śaptaṃ kōpānmahātmanam || 1.48.14 ||

gautamasya naraśrēṣṭha

pūrvamāsīnmahātmanam |

āśramō divyasaṅkāśaḥ
surairapi supūjitaḥ || 1.48.15 ||

sa cātra tapa ātiṣṭha -
dahalyāśahitaḥ purā |
varṣapūgānyanēkāni
rājaputra mahāyaśaḥ || 1.48.16 ||

tasyāntaraṃ viditvā ca
sahasrākṣaḥ śacīpatiḥ |
munivēṣadharō bhūtvā
ahalyāmidamabravīt || 1.48.17 ||

ṛtukālaṃ pratīkṣantē
nārthinaḥ susamāhitē |
saṅgamaṃ tvahamicchāmi
tvayā saha sumadhyamē || 1.48.18 ||

munivēṣaṃ sahasrākṣaṃ
vijñāya raghunandana |
matim cakāra durmēdhā
dēvarājakutūhalāt || 1.48.19 ||

athābravīt suraśrēṣṭhaṃ
kṛtārthēnāntarātmanā |
kṛtārthāsmi suraśrēṣṭha
gaccha śīghramitaḥ prabhō || 1.48.20 ||

ātmānaṃ māṃ ca dēvēśa
sarvathā rakṣa gautamāt |

indrastu prahasan vākya -

mahalyāmidamabravīt || 1.48.21 ||

suśrōṇi parituṣṭō'smi

gamiṣyāmi yathāgatam |

ēvaṃ saṅgamyā tu tadā

niścakrāmōṭajāt tataḥ || 1.48.22 ||

sa sambhramāt tvaran rāma

śaṅkitō gautamaṃ prati |

gautamaṃ sa dadarśātha

praviśantaṃ mahāmuniṃ || 1.48.23 ||

dēvadānavadurdharṣaṃ

tapōbalasamanvitam |

tīrthōdakapariklinnaṃ

dīpyamānamivānalam || 1.48.24 ||

grhītasamidhaṃ tatra

sakuśaṃ munipuṅgavam |

drṣṭvā surapatistrastō

viṣaṇṇavadanō'bhavat || 1.48.25 ||

atha drṣṭvā sahasrākṣaṃ

munivēṣadharaṃ muniḥ |

durvṛttaṃ vṛttasampannō

rōṣād vacanamabravīt || 1.48.26 ||

mama rūpaṃ samāsthāya

kṛtavānasi durmatē |

akartavyamidam yasmād
viphalastvam bhaviṣyasi || 1.48.27 ||

gautamēnaivamuktasya
surōṣēṇa mahātmanā |
pētaturvṛṣaṇau bhūmau
sahasrākṣasya tatkṣaṇāt || 1.48.28 ||

tathā śaptvā ca vai śakraṃ
bhāryāmapī ca śaptavān |
iha varṣasahasrāṇi
bahūni nivasīṣyasi || 1.48.29 ||

vātabhakṣā nirāhārā
tapyantī bhasmaśāyinī |
adṛśyā sarvabhūtānā -
māśramē'smin vasiṣyasi || 1.48.30 ||

yadā tvētaḍ vanaṃ ghōraṃ
rāmō daśarathātmajaḥ |
āgamiṣyati durdharṣa -
stadā pūtā bhaviṣyasi || 1.48.31 ||

tasyātithyēna durvṛttē
lōbhamōhavivarjitā |
matsakāśaṃ mudā yuktā
svaṃ vapurdhārayiṣyasi || 1.48.32 ||

ēvamuktvā mahātējā
gautamō duṣṭacāriṇīm |

imamāśramamutsṛjya

siddhacāraṇasēvitē |

himavacchikharē ramyē

tapastēpē mahātapāḥ || 1.48.33 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē

bālakāṇḍē aṣṭacatvāriṃśaḥ sargaḥ ||